

Primjena saradničkog učenja u programu fizičkog vaspitanja OŠ

(Prevod sa engleskog)

(Ben Dyson, *The implementation of Corporative Learning in an Elementary Physical Education Program*, Journal of Teaching in Physical Education, 2002, 22. p 69-85

Zaključci

Ova studija govori o dvogodišnjem putovanju učiteljice i njenih učenika primenom novog nastavnog formata, kooperativnog učenja. Stoga pruža kratki pregled procesa promene u nastavi. Korišćenje kooperativnog učenja ili konstruktivističkog pristupa nastavi često zahteva konceptualni pomak u načinu rada nastavnika (Fullan, 1999; Pravat, 1992). Za Amandu je ovo značilo **drugačije upravljanje, podučavanje i planiranje - radno intenzivne aktivnosti koje su je naterale da izađe iz zone udobnosti**. Fullan (1999) nas podseća da **promena znači suočavanje sa neistraženom prostorom. Ovo putovanje stvara anksioznost za nastavnike kojima je potrebna podrška i smernice kako bi se prilagodili osećaju da nemaju potpunu kontrolu nad svojim nastavnim i obrazovnim okruženjem**. Nije iznenađujuće što je Cohen (1994a) otkrio da **mnogi nastavnici nisu sposobni ili ne žele da delegiraju odgovornost učenicima, „to jest da puštaju i dozvoljavaju deci da sama rešavaju probleme“** (str. 28).

Tokom primene kooperativnog učenja u osnovnoj školi Loon, Amanda je u svom programu prijavila psihomotorne, kognitivne i afektivne ciljeve za učenike. Društveni i motorički ciljevi koje su učenici često artikulirali poboljšani su upotrebom uloga.

Upotreba različitih uloga za rad u grupama bila je značajan pomak za Amandu i njene učenike. U stvari, na početku studije nije bila uverena u potrebu za ulogama. Studenti su obično uživali u upotrebi uloga i bili su oduševljeni njima, ali ih često nisu mogli efikasno izvoditi, posebno na početku. **Iz ove studije je jasno da nastavnici ne mogu samo svrstati učenike u male grupe i očekivati od njih da znaju kako da izvršavaju svoje uloge.**

Amanda je naučila da se veštinama potrebnim za svaku ulogu mora izričito podučavati.

Primer za to bio je brainstorming sa učenicima o pozitivnim rečima koje bi ohrabrivao mogao da upotrebi, a zatim i njihovo uključivanje u listove zadataka učenika. **Nekoliko aspekata kooperativnog učenja u početku je bilo problematično, ali se poboljšalo tokom dve godine ove studije.** U početku je Amanda bila frustrirana što je morala da se odrekne vremena za vežbanje da bi primenila zajedničko učenje, ali to se poboljšalo kako su se studenti upoznali sa ovim formatom nastave. Pored toga, uprkos svesti o važnosti zajedničkog rada, učenici se nisu uvek dobro umrežili prilikom izvršavanja svojih grupnih zadataka. Često su dolazili do sukoba, ali su učenici veštiji u donošenju odluka sa drugima dok su vežbali svoje međuljudske veštine. Na kraju su izvestili da je najvažnije u zajedničkom učenju razvijanje poštovanja prema idejama svih članova njihove grupe. Amanda se osvrnula na svoje prakse i unela promene u program, obično

pojednostavljujući organizaciju kooperativnog učenja, poput prebacivanja sa četiri uloge u dve ili modifikovanja listova zadataka. Listovi zadataka pomogli su učenicima da odgovore na odgovornost za učenje motoričkih veština, ključnog elementa kooperativnog učenja koji često nedostaje. Slavin (1996) i Antil i sar. (1998) izvestili su da postupci za osiguranje individualne odgovornosti često nisu prisutni u interpretacijama nastavnika kooperativnog učenja. Putnam (1998) je istakao da prosvetni radnici obično nisu svesni uslova neophodnih za zajedničko učenje da bi dovelo do pozitivnih rezultata. Dodala je, „jednostavno smeštanje učenika u grupe i traženje od njih saradnje neće obezbediti veća postignuća ili pozitivne međuljudske ishode“ (str. 18).

Mnogi istraživači uspostavili su veze između kooperativnog učenja i konstruktivizma (Antil i sar., 1998; Cohen i Lotan 1997; Perkins, 1999). Uprkos problemima sa primenom ove inovacije, kooperativno učenje u osnovnoj školi Loon na kraju je ilustrovalo tri principa konstruktivizma koje je opisao Perkins (1999): aktivno učenje, socijalno učenje i kreativno učenje. Učenici su saznali više o motoričkim veštinama analizujući međusobne veštine i pružajući povratne informacije specifične za svoje veštine svojim saigračima. Učenici su dobili zadatke ili zahtjeve da ih zajedno reše u svojim grupama. Nastavnik je organizovao sadržaj i ponašao se kao instruktor i facilitator. U kooperativnom učenju, konstruktivistička ideja socijalnog učenja podiže se na sledeći nivo: ne samo da učenici uče zajedno, već ih se podstiče da preuzmu odgovornost za učenje svojih drugova iz razreda (Sapon-Shevin, 1994). Ova studija podržava druga istraživanja koja su otkrila da učenici mogu podučavati svoje vršnjake (Barrett, 2000; Carlson & Hastie, 1997; Dison, 2001; Dison & Strachan, 2000; Ennis et al., 1999). Učenici u osnovnoj školi Loon rekli su da im se sviđa da podučavaju svoje školske drugove. Ova studija pokazuje da format podučavanja o združenom učenju mnogo obećava za fizičko vaspitanje, ali njegovo sprovođenje nije lako ili bez problema. Nastavnici moraju da izvrše značajne adaptacije u načinu na koji organizuju i vode nastavu. Primena kooperativnog učenja je složena i može proći dve ili više godina da se nastavnik oseća prijatno, a institucionalizovanim promenama može biti potrebno i više vremena. Potrebno je više istraživanja o primeni kooperativnog učenja kako bi se olakšao prelaz za druge nastavnike koji bi možda želeli da krenu na ovo putovanje promena.

References

- Antil, L.R., Jenkins, J.R., Vaine, S.K., & Vadasi, P.F. (1998). Kooperativno učenje: Rasprostranjenost, konceptualizacije i odnos između istraživanja i prakse. *Američki časopis za obrazovna istraživanja*, 35, 419-454.
- Barrett, T. (2000). Efekti dve kooperativne strategije učenja na akademsko vreme učenja, performanse učenika i socijalno ponašanje učenika šestog razreda fizičkog vaspitanja. Neobj dr disertacija, Univerzitet u Nebraski, Lincoln.
- Carlson, T.B. (1995). Mrzimo teretanu: Otudjenje učenika od fizičkog vaspitanja. *Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju*, 14, 467-477.
- Carlson, T.B., Hastie, P.A. (1997). Studentski socijalni sistem u okviru sportskog obrazovanja. *Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju*, 16, 176-195.

- Cohen, E.G. (1994a). **Restrukturiranje u učionici: Uslovi za produktivne male grupe.** Pregled obrazovnih istraživanja, 64, 1-35.
- Dison, B. (2001). **Kooperativno učenje u programu fizičkog vaspitanja u osnovnoj školi.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 20, 264-281.
- Dyson, B., Grineski, S. (2001). **Korišćenje kooperativnih struktura učenja za postizanje kvalitetnog fizičkog obrazovanja.** Časopis za fizičko vaspitanje, rekreaciju i ples, 72 (2), 28-31.
- Dyson, B. Strachan, K. (2000). **Kooperativno učenje u srednjoškolskom programu fizičkog vaspitanja.** Waikato Journal of Education, 6, 19-37.
- Ennis, C.D. (1994). **Vrijednosne orijentacije urbanih srednjoškolskih nastavnika: Razgraničenje kurikularnih ciljeva za društvenu odgovornost.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 13, 163-179.
- Ennis, C.D. (2000). **Kanarinci u rudniku uglja: Reagiranje na učenike koji nisu angažirani koristeći tematske planove i programe.** Potraga, 52, 119-130.
- Ennis, C.D., Solmon, M.A., Satina, B., Loftus, S.J., Mensch, J., McCauley, M.T. (1999). **Stvaranje osjećaja za porodicu u urbanim školama koristeći nastavni plan i program „Sport za mir“.** Kvartalno istraživanje za vježbanje i sport, 70, 273-285.
- Fullan, M. (1993). **Promenite snage.** London: Falmer Press. Fullan, M. (1999). **Promjena snaga: Nastavak.** London: Falmer Press. Graham, G. (ur.) (1995). **Fizičko vaspitanje očima učenika i njihovim glasovima.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 14, 363-485. Graham, G., Holt / Hale, S., & Parker, M. (1993). **Djeca koja se kreću: reflektirajući pristup nastavi fizičkog vaspitanja** (3. izdanje). Mountain View, CA:Mayfield.
- Grineski, S. (1989). **Djeca, igre i prosocijalno ponašanje: uvidi i veze.** Časopis za fizičko vaspitanje, rekreaciju i ples, 60 (8), 20-25.
- Grineski, S. (1996). **Kooperativno učenje u fizičkom vaspitanju.** Champaign, IL: Ljudska kinetika. Hastie, P.A. (1996). **Uključivanje uloga učenika tokom jedinice sportskog obrazovanja.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 16, 88-103.
- Hellison, D. (1996). **Podučavanje lične i društvene odgovornosti u fizičkom vaspitanju.** U S. Silverman & C.D. Ennis (ur.), **Učenje učenika u fizičkom vaspitanju: Primjena istraživanja za poboljšanje nastave** (str. 269-286). Champaign, IL: Ljudska kinetika.
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. (1989). **Saradnja i takmičenje: teorija i istraživanje.** Edina, MN: Knjiga interakcije.
- Johnson, D.W., Johnson, R. T., Johnson-Holubec, E. (1998). **Saradnja u učionici** (7. izdanje). Edina, MN: Knjiga interakcije.
- Johnson, M. Ward, P. (2001). **Učinci vršnjačkog podučavanja na tačno izvođenje upečatljivih vještina u 3. razredu tjelesnog odgoja.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 20, 247-263.
- Kagan, S. (1992). **Kooperativno učenje** (2. izdanje). San Clemente, Kalifornija: Kagan Cooperative Learning.
- Lambert, L.T. (2000). **Novo fizičko vaspitanje.** Obrazovno vodstvo, 57, 34-39.
- LeCompte, M.D., Preissle, J. (1993). **Etnografija i kvalitativni dizajn u obrazovnim istraživanjima.** San Diego: Academic Press.
- Lincoln, Y.S., Guba, E. (1985). **Naturalističko ispitivanje.** Newbury Park, Kalifornija: Sage.
- Locke, L (1992). **Promjena fizičkog vaspitanja u srednjoj školi.** Potraga, 44, 361-372. Mosston, M. (1981). **Predavanje fizičkog vaspitanja.** Columbus, OH: Merrill.
- Nacionalna asocijacija za sport i fizičko vaspitanje. (1995). **Kretanje u budućnost: Nacionalni standardi za fizičko vaspitanje.** St. Louis: Mosby.
- Perkins, D. (1999). **Mnoga lica konstruktivizma.** Istraživač obrazovanja, 57, 6-11.
- Pope, C.C., Grant, B.C. (1996). **Iskustva učenika u sportskom obrazovanju.** Waikato Journal of Education, 2, 103-118.
- Prawat, R.S. (1992). **Vjerovanja učitelja o poučavanju i učenju: konstruktivistička perspektiva Dyson - saradničko učenje.** Američki časopis za obrazovanje, 100, 354-395.
- Putnam, J.W. (1998). **Kooperativno učenje i strategije za inkluziju: Proslava različitosti u učionici** (2. Izd.). Baltimore:Brookes.Rink, J. (1996)**Učinkovita nastava iz fizičkog vaspitanja.** US.Silverman &C.D.Ennis (ur.), **Učenje učenika u fizičkom vaspitanju: Primjena istraživanja za poboljšanje nastave** (str. 171-189). Champaign, IL: Ljudska kinetika.
- Rovegno, I., Bandhauer, D. (1997). **Norme školske kulture koje su olakšale usvajanje nastavnika i učenje konstruktivističkog pristupa fizičkom vaspitanju.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 16, 401-425.
- Rovegno, I., Kirk, D. (1995). **Artikulacije i šutnje u društveno kritičkom radu na fizičkom vaspitanju: prema širem programu.** Potraga, 47, 447-474.
- Sapon-Shevin, M.K. (1994). **Kooperativno učenje i srednje škole: Što bi bilo potrebno da se to zaista učini ispravno?** Teorija u praksu, 33, 183-190.
- Schatzman, L., Strauss, A. (1973). **Terenska istraživanja.** Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

- Siedentop, D., Douts, P., Tsangaridou, N., Ward, P., Rauschenbach, J. (1994). **Ne znojite se teretanom: Analiza nastavnog plana i programa.** Časopis za nastavu u fizičkom vaspitanju, 13, 375-394.
- Slavin, R.E. (1996). **Istraživanje o kooperativnom učenju i postignućima:** Ono što znamo, ono što moramo znati. Savremena obrazovna psihologija, 21, 43-69.
- Smith, B., Markley, R., Goc Karp, G. (1997). **Učinak kooperativne intervencije učenja na unapređenje socijalnih vještina u nastavi fizičkog vaspitanja u trećem razredu.** Kvartalno istraživanje za vježbanje i sport, 68 (dodatak), A-68.
- Vygotsky, L.S. (1978). **Um u društvu: Razvoj viših psiholoških procesa.** Cambridge, MA: Harvard University Press. Zahvalnost Zahvaljujemo recenzentima na njihovim naporima da poboljšaju kvalitet ovog rukopisa i urednicima na profesionalnom trudu.